Lietas Nr. C07032414
Lietas arhīva Nr. C-0324-14/5

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Aizkrauklē 2014.gada 26.maijā

Aizkraukles rajona tiesa

tiesnese L.Baltmane-Zepa

rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2014.gada 3.martā Aizkraukles rajona tiesā /pers. A/ cēlis maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītāja un atbildētājas kopdzīvē dzimis dēls /pers. C/. Atbildētājas faktiskā dzīvesvieta no 2013.gada 29.decembra nav zināma. Bērns atrodas prasītāja apgādībā, mācās /Nosaukums/. Atbildētāja par bērnu nerūpējās, materiāli neatbalsta, bet turpina saņemt pabalstu no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras. Tas, ka atbildētāja pazūd no mājām nezināmā virzienā, neesot pirmā reize, tāda tendence viņai piemīt jau vairākus gadus. Prasītājs norādījis, ka strādā algotu darbu, esot spējīgs audzināt un uzturēt bērnu.

Prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas uzturlīdzekļus dēla uzturam ik mēnesi 96 EUR apmērā, bet ne mazāk kā noteikts Ministru kabineta noteikumos Nr.37.

Prasība pamatota ar Civillikuma 179.pantu.

Atbildētāja paskaidrojumus par prasību tiesā nav iesniegusi un lietas iztiesāšanu tiesas sēdē nav lūgusi.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmā daļa noteic, ka gadījumā, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. Puses nav lūgušas lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22} panta pirmo daļu 2014.gada 4.martā prasītājam un atbildētājai ir izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, pusēm ir izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesei *(lietas 9.lapa)*. Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei.

Nekonstatējot šķēršļus civillietas izskatīšanai rakstveida procesā, ar Aizkraukles rajona tiesas tiesnese s L.Baltmanes-Zepas 2014.gada 7.aprīļa lēmumu civillietas izskatīšana nozīmēta rakstveida procesā *(lietas 10.lapa),* prasītājam un atbildētājai 2014.gada 7.aprīlī ir paziņots, ka sprieduma norakstu 2014.gada 26.maijā varēs saņemt tiesas kancelejā *(lietas 11.lapa).*

Atbilstoši Civilprocesa likuma 56.panta piektajai daļai tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, — pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu. Ievērojot, ka atbildētājai paziņojums par civillietas izskatīšanu rakstveida procesā nosūtīts uz personas deklarēto dzīvesvietas adresi /Nosaukums A/, Bebru pagasta Kokneses novadā, kurā personai ir pienākums būt sasniedzamai, tiesa atzīst, ka atbildētājai par civillietas izskatīšanu rakstveida procesā, paziņojot par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā, ir paziņots likumā noteiktajā kārtībā.

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos materiālus, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai

iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Atbildētāja nav izmantojusi savas Civilprocesa likuma 74.pantā paredzētās tiesības – nav sniegusi paskaidrojumus, nav cēlusi iebildumus pret prasību un nav apstrīdējusi prasības pieteikumā minētos faktus, līdz ar to secināms, ka atbildētājai nav pamatotu iebildumu pret prasību.

Lai gan atbilstoši Civilprocesa likuma 96.panta piektajai daļai prasības pieteikumā norādītie fakti atzīstami par pierādītiem, tomēr tiesa tos vērtē atbilstoši Civilprocesa likuma 97.panta prasībām.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.pantu tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota ar vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa paredz vecāku pienākumu samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Civillikuma 177.pants noteic, ka līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā.

No lietas materiāliem pievienotās dzimšanas apliecības kopijas redzams, ka 2000.gada 12.jūlijā dzimušā /pers. C/ vecāki ir /pers. A/ un /pers. B/ *(lietas 7.lapa).*

Civillikuma 177.pants skaidro, ka rūpēties par bērnu nozīmē nodrošināt bērnu ar ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, bērnu kopt, izglītot un audzināt, nodrošinot garīgo un fizisko attīstību, pēc iespējas ievērojot bērna individualitāti, spējas un intereses, sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam.

Saskaņā ar 1998.gada 19.jūnija Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte. Minētā likuma 24.panta pirmā un otrā daļa noteic vecāku pienākumu atbilstoši Civillikuma noteikumiem rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Vecāku pienākums ir sagatavot bērnu patstāvīgai dzīvei sabiedrībā, pēc iespējas respektējot viņa individualitāti, ievērojot spējas un tieksmes.

Arī 1989.gada 20.novembra Konvencijas par bērna tiesībām 27.panta 2.punkts noteic, ka galvenā atbildība par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu gulstas uz vecākiem (..).

No prasības pieteikumā norādītā un lietas materiāliem pievienotajiem dokumentiem tiesa secina, ka prasītājs ir tas, kurš īsteno bērna ikdienas aizgādību *(lietas 4., 5., 6.lapa).*

Uzturlīdzekļu sniegšanas pienākums primāri saistīts ar vecāku mantas stāvokli un šim

stāvoklim atbilstošu bērna nodrošinājumu, lai, nosakot uzturlīdzekļa apmēru, maksimāli tiktu nodrošinātas bērna intereses. Likumdevējs nav ierobežojis nosakāmo uzturlīdzekļu apjomu, izņemot minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam *(sk. 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam")*.

Atbilstoši Civillikuma 179.panta piektajai daļai minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Tiesai jāņem vērā, ka saskaņā ar 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punkta nosacījumi, kas paredz katra vecāka pienākumu katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem uzturlīdzekļus no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Savukārt saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumiem Nr.665 valstī no 2014.gada 1.janvāra noteikta minimālā mēnešalga 320 EUR apmērā, tādējādi minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam virs 7 gadu vecuma ir 96,00 EUR ik mēnesi.

Tā kā prasītājs lūdz piedzīt no atbildētājas Latvijas Republikā noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, tad tiesa nevērtē atbildētājas spējas un finansiālās iespējas tos samaksāt. Uzturlīdzekļus minimālajā apmērā savam bērnam ir jāspēj nodrošināt katram vecākam, neskatoties ne uz mazturību, ne trūcību, ne kādiem citiem apstākļiem, turklāt atbildētājai jāņem vērā, ka bērna intereses vienmēr būs prioritāras.

Uzturlīdzekļi no atbildētājas piedzenami no prasības iesniegšanas dienas, proti, no 2014.gada 3.marta, jo ar prasības celšanas dienu prasītājs uzsāka īstenot savu aizskarto interešu aizsardzību tiesā. Minētais atbilst bērna interesēm un tiesu praksei *(sk. Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 27.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC- 254).*

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītājs ir atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas. Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu prasības summa ir maksājumu kopsumma par vienu gadu. Tā kā uzturlīdzekļu gada summa ir 1152 EUR (96 EUR, kas ir uzturlīdzekļu apmērs mēnesī, reizināts ar 12,

kas ir mēnešu skaits gadā), no atbildētājas piedzenamās valsts nodevas apmērs saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu ir 172,80 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu, otro daļu no atbildētājas valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma, tiesas pavēstes un citu tiesas dokumentu izsūtīšanu un izsniegšanu 5,09 EUR apmērā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.^{1} pantam atbildētājai sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu nosakāms labprātīgas izpildes termiņš – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 195., 204.^{1}, 250.^{25} pantu tiesa

nosprieda

/pers. A/ maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, sākot no 2014.gada 3.marta uzturlīdzekļus dēla /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam 96 EUR (deviņdesmit sešu *euro*) apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 172,80 EUR (viens simts septiņdesmit divu *euro* un 80 centu) apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,09 EUR (piecu *euro* un 9 centu) apmērā.

Noteikt Personai B. sprieduma labprātīgas izpildes termiņu daļā par tiesas izdevumu piedziņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas - 2014.gada 26.maija, apelācijas sūdzību iesniedzot Aizkraukles rajona tiesā.

Tiesnese L.Baltmane-Zepa